

or from young [animals]. (4) The [asham] guilt-offering, comes only from male sheep. There is a [type of] guilt-offering that comes from the full-grown of this species and there is

a [type of] guilt-offering that comes from the young.

הקטנים: ד האשם אינו בא אלא מזכרי כבשים בלבד יש אשם בא מגדולי מין זה ויש אשם בא מן הקטנים:

VAYIKRA FOR WEDNESDAY

ויקרא ליום רביעי

TORAH

תורה

יכין בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד ו דמילוי ו דשם ב"ן לקנות בו הארת נפש משבת הבאה

טז ויעדי ית זפקיה באוכליה
וירמי יתה לסטר מדבחה
קידומא לאתר דמוקדין

טז וְהִסִּיר אֶת־מֵרָאָתוֹ בְּנֹצָה וְהִשְׁלִיךְ
אֹתָהּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ קִדְמָה אֶל־מְקוֹם הַדָּשָׁן:

(16) And he will remove its crop along with its entrails, and cast it next to the

RASHI

רש"י

(16) מראתו — [This is] the place of the רעי, the digested food or waste, i.e., the crop. [The word מראתו stems from ראי, which is equivalent to רעי, as an א can be interchanged with an ע] (Torat Kohanim 1:84). בנצתה — means: together with its entrails (Zevachim 64b). The word נוצה denotes something disgusting, as in the verse (Lamentations 4:15), "for they have become disgusting (נצח) and have fled." And this is what Onkelos means when he translates this word as: באוכליה, "with its digested food" [i.e., the excrement found in its entrails]. This,

(טז) מראתו. מקום הרעי והראי, זה הזפק. בנצתה. עם בני מעיה. ו'נוצה' לשון דבר המאוס. כמו: "כי נצו גם נעו", וזהו שתרגם אנקלוס: "באוכליה", וזהו מדרשו של אבא יוסי בן חנן, שאמר: נוטל את הקרקבן עמה, ורבותינו, זכרונם לברכה, אמרו: קודר סביב הזפק בסכין בעין ארבה ונטלו עם הנוצה שעל העור. בעולת בהמה, שאינה אוכלת אלא באבוס בעליה, נאמר: "והקרב והפרעים ירחץ במים וגו' והקטיר", ובעוף שגזון מן הגזל, נאמר: "והשליך" את המעים, שאכל מן הגזל: אצל המזבח קדמה. במזרחו של כבש: אל מקום הדשן. מקום שנותנין שם תרומת הדשן בכל בקר,

too, is the explanation [of this verse] given by Abba Yosei ben Chanan, who states: The priest removes the קרקבן ["stomach"] together with it. But our Rabbis, of blessed memory, [understanding נוצה to mean "feathers",] explain the verse as follows: With a knife, he cuts an opening around the crop, like a window, and removes the crop together with the feathers (נוצה) on [that part of] the skin (Zevachim 65a). In the case of the burnt-offering of livestock, which eats exclusively from the feeding trough of its owner, the verse says (13 above), "And he must wash the innards and legs in water. Then, [the priest] will ... burn it [on the altar]." However, when it comes to birds, which feed themselves on things stolen [from other people's property], the verse says here, "And he will [remove its crop] ... and cast it," i.e., [he must cast away] the entrails, since the bird had eaten from stolen property (Vayikra Rabbah 3:4). **Next to the altar on the east side** — i.e., at the east side of the כבש [the ramp leading up to the altar] (Torat Kohanim 1:86). **To the place of the ashes** — i.e., the place where each morning, they

סֹלֶת יְהִי קֶרְבְּנוֹ וַיִּצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וַנָּתַן מִשְׁחָא וַיִּתֵּן עָלֶהָ לְבוֹנֵתָא: יְהִי קֶרְבְּנִיהָ וַיִּרִיק עָלֶהָ

his offering must be from fine flour. He will pour [olive] oil over it, and place

RASHI

sacrifices which were donated voluntarily, the only instance where Scripture states the word נפש, “soul” is in the case of the meal-offering. Now, who is the one that usually donates a meal-offering? It is the poor man [because flour is less expensive than birds or animals]. Hence, the Holy One Blessed is He says: “I merit him, as if he has sacrificed his very soul!” (Menachot 104b)

His offering must be from fine flour —

If a person says, “I hereby take upon myself the obligation to bring a meal-offering,” i.e., without specifying which type of meal-offering, then he must bring a מנחת סולת, a meal-offering of fine [wheat] flour, which is the offering that Scripture

*enumerates first among the meal-offerings. (ibid.) The קומץ [the three fingers-full of the offering] is scooped out while it is still in the form of flour, as is explained in the passage. And [as opposed to all the other meal-offerings,] only this offering is called מנחת סולת, “a meal-offering of fine flour,” because there are five different meal-offerings enumerated here, all of which had to be brought ready-baked before the קמיצה procedure took place, with the exception of this offering. סלת — [This term] always denotes [fine flour of] wheat, as the verse says (Exodus 29:2), “fine flour (סלת) of wheat” (Torat Kohanim 2:96). No meal-offering must consist of less than one עשרון [“one tenth” of an eifah of flour], as the verse says (Leviticus 14:21), “one tenth measure (עשרון) ... for each meal-offering” (see Menachot 89a) **He will pour [olive] oil over it—** i.e., over all of it. [However,] **And place frankincense upon it** — means: Upon part of it; the priest places three fingers-full of frankincense upon it, at one side [of the offering]. And how do we come to this conclusion [that the priest places the frankincense upon only part of the offering, while he pours the oil over all of it]? [Because there is a rule:] Whenever the Torah states a רבוי [a term which comes to “include” certain things] after a רבוי, then [the second רבוי] becomes “exclusive” [in nature, i.e., it precludes something]. [Now, here, the very expression עליה, upon it or over it, is inclusive in nature, for its assumed general meaning is “upon all of it,” i.e., the priest must pour the oil over all of the*

רש"י

לא נאמר “נפש” בכל קרבנות נדבה, אלא במנחה; מי דרבכו להתנדב מנחה? עני. אמר הקדוש ברוך הוא, מעלה אני עליו כאלו הקריב נפשו: סלת יהיה קרבנו. האומר: “הרי עלי מנחה”, סתם, מביא מנחת סלת, שהיא הראשונה שבמנחות ונקמצת בשהיא סלת, כמו שמפרש בענין. לפי שנאמרו כאן חמשה מיני מנחות, וכלן באות אפירות קדם קמיצה חוץ מזו, לכך קרויה “מנחת סלת”: סלת. אין “סלת” אלא מן החטין, שנאמר: “סלת חטין”, ואין מנחה פחותה מעשרון, שנאמר: “ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה”, עשרון לכל מנחה: ויצק עליה שמן. על בלה: ונתן עליה לבנה. על מקצתה; מניח קמץ לבונה עליה לצד אחד. ומה ראית לומר כן? שאין רבוי אחד רבוי בתורה, אלא למעט. דבר אחר: שמן על בלה, מפני שהוא נכלל עמה ונקמץ

ב וַיִּיתֶנָּה לֹת פְּנֵי אֶהָרֹן
כְּהֹנֵיִא וַיִּקְמוֹץ מִתַּמָּן מְלִי
קִמְצִיה מִסֵּלְתָא וּמִמִּשְׁחָה עַל
כָּל לְבוֹנֵתָה וַיִּסַּק כְּהֵנָּא ית

עָלֶיהָ לְבִנָּה: ב וַהֲבִיֵּאתָ אֶל-בְּנֵי אֶהָרֹן
הַכֹּהֲנִים וְקִמְץ מִשֵּׁם מְלֵא קִמְצוֹ מִסֵּלְתָהּ

frankincense upon it. (2) And he will bring it to Aharon's descendants, the priests, and from there, [the priest] will scoop out three fingers-full from its fine

RASHI

רש"י

offering. This is why Rashi explains the first part of the verse, "He will pour [olive] oil over it (עליה)," as meaning over all of it. But in the continuation of the verse, "and place frankincense upon it (עליה)," the second mention of the word עליה represents a רבוי after a רבוי, and so, the second עליה becomes preclusive, i.e., it refers to the frankincense being placed upon only part of the offering.]

*Another explanation: [The priest must pour] the oil over all of the meal-offering, because the oil has to be mixed together with the flour and the קמיצה, the three fingers-full to be scooped out must then consist of [this mixture of the] flour and the oil, as the next verse says, "[scoop out three fingers-full] from its fine flour and its oil." However, the frankincense must be placed upon only part of the offering, because the frankincense is not to be mixed together with the flour, nor is it to be scooped up in the קמיצה procedure, just as the verse continues, "[in addition to] all its frankincense." That is to say, after the priest has completed the קמיצה procedure, then he is to collect all of the frankincense from the offering and burn it [and if the frankincense was poured over all of the offering, he would not be able to collect it in this way; thus, we see that it was to be poured over only part of the offering] (Torat Kohanim 2:98). **He will pour [olive oil] ... and place [frankincense] ... and he will bring [it to ... the priests]** — [Because Scripture mentions the "pouring" of the oil before the individual "brings" it to the priests,] this teaches us that the procedure of pouring the oil (יציקה) and mixing it together (בלילה) with the flour is allowed to be performed [even] by a non-priest. [And how do we know this concerning the mixing procedure (בלילה)? Because in verses 5-6 below, Scripture states of a meal-offering, "mixed with [olive] oil," before the pouring procedure is to take place, thus, if "pouring" is allowed by a non-priest, then "mixing," which comes before "pouring" is surely allowed to be performed by a non-priest] (Torat Kohanim 2:100). [However,] (2) **[And he will bring it to ...] the priests, and ... [the priest] will scoop out** — From the קמיצה — scooping procedure and onwards, it is exclusively the priesthood who is commanded [to perform these remaining procedures] (ibid.). **And from there, [the priest] will scoop out** — [From where?] From the place where the feet of the*

עמה, כמו שנאמר: "מסלתה ומשמנה", ולבונה על מקצתה שאינה נבללת עמה ולא נקמצת עמה, שנאמר: "על כל לבנתה", שלאחר שקמץ, מלקט את הלבונה בלה מעליה ומקטירה: ויצק ונתן והביאה. מלמד שיציקה ובלילה כשרים בור: (ב) הפהנים וקמץ. מקמיצה ואילך מצות כהנה: וקמץ משם. ממקום שרגלי הזר עומדות, ללמדך, שהקמיצה כשרה בכל מקום בעזרה, אף באחת

אֲדַפְרָתָהּ לְמִדְבַּחָא קֶרְבֵּן
דְּמִתְקַבֵּל בְּרֵעוּא קִדְם יְיָ:
ג וּדְאִשְׁתָּאֵר מִן מִנְחָתָא

וּמִשְׁמֶנָּה עַל כָּל־לִבְנֹתֶיהָ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן
אֶת־אֲזִכְרֹתֶיהָ הַמִּזְבֵּחַ אִשָּׁה רֵיחַ נִיחַח
לִידוּהָ: ג וְהִנֹּתְרָת מִן־הַמִּנְחָה לְאֹתָהּ

flour and its oil, in addition to all its frankincense. Then, the priest will cause its reminder to [go up in] smoke on the altar; [it is] a fire-offering [with] a pleasing fragrance to the Lord. (3) And that which remains from the

RASHI

non-priest were standing (Torat Kohanim 2:104). This teaches us that the קמיצה — the scooping procedure, can be performed in any place within the courtyard of the Holy Temple, even within the eleven cubits [span of courtyard grounds] in which ordinary Israelites [i.e., non-priests were permitted] to walk (Yoma 16b). מלא קמצו — [literally, “a full measure of his fist.” How much flour and oil must the priest scoop out?] One might

think that the fistful may be full to overflowing, that the flour and oil be bursting through his fist and coming out on every side! Scripture, however, states in another passage (Leviticus 6:8), “And from it, he will lift up in his fist,” i.e., only that amount which is contained within his fist is valid [to be burnt]. But since [we now know that the amount must be only] that which is contained within his fist, one might suggest that it might mean an underfilled fistful. Scripture, however, states here, מלא, “full” [i.e., it must be a full fist's worth of flour and oil]. How then [does the priest scoop out exactly a fistful, not more and not less]? He scoops out a full amount of the mixture with his middle three fingers, drawing them towards his palm [and then, with the remaining thumb from above and little finger from below, he levels out any overflowing mixture, so that exactly a full measure of “three fingers” is attained] (Torat Kohanim 2:105; Menachot 11a). This is the definition of a קומץ, a “fistful” in the Hebrew language [while in other languages, a “fistful” of something might mean four (or five) fingers-full of something]. על כל לבנתה — [literally, “on all its frankincense,”] means: [The priest should scoop out] a full fist's worth [of mixture], apart from (על) [taking] all its frankincense. **In addition to all its frankincense. Then, [the priest] will cause ... to [go up in] smoke** — [We may have thought that only the flour and oil were to be burnt, but from this verse we learn that] the frankincense is also burnt (Torat Kohanim 2:107). **Three fingers-full from its fine flour and its oil** — [Since we have learnt above, that the priest must scoop out a full fist's worth, and not underfilled,] then if [in the process of scooping up the mixture, he also] scooped up a grain

רש"י

עשרה אמה של מקום דריסת רגלי ישראל: מלא קמצו. וכול, מברץ, מבצבץ ויוצא לכל צד? תלמוד לומר במקום אחר: “והרים ממנו בקמצו”, לא יהא [אין לה] כשר אלא מה שבתוך הקמץ. אי “בקמצו”, וכול חסר? תלמוד לומר: “מלא”. הא ביצד? חופה שלש אצבעותיו על פס ידו, והוה “קמץ” במשמע לשון העברית: על כל לבנתה. לבר כל הלבונה יהא הקמץ מלא: לבנתה והקטיר. אף הלבונה בהקטרה: מלא קמצו מסלתה ומשמנה. הא, אם

לְאֶהֱרֹן וְלִבְנוֹתָיו קֹדֶשׁ
 קֹדֶשִׁין מִקֹּרֶב בְּנֵי־אֵלֶיךָ וְיֵאֲרִי
 תִּקְרֹב קֶרֶב מִנְחַת־אֵף מֵאֵפֶה
 תִּנּוּרָא סוּלְתָא גְרִיצָן פְּטִירָן

וְלִבְנָיו קֹדֶשׁ קֶדְשִׁים מֵאֲשֵׁי יְדוּהָ: ס ד וְכִי
 תִּקְרַב קֶרֶב מִנְחָה מֵאֵפֶה תִּנּוּר סֶלֶת חֲלוֹת

meal-offering will belong to Aharon and his descendants; [it is] holy of holies from the fire-offerings of the Lord. (4) And if one brings a meal-offering which was baked in an oven, it must consist of [either] unleavened loaves [made] of

RASHI

of salt or a particle of frankincense, [then he would effectively have that drop less than "three fingers-full from its fine flour and its oil," as required by Scripture, and thus,] it becomes invalid (Torat Kohanim 2:106). Its reminder — The fistful [taken from the flour and oil] that is offered up to the Most High [God], is the "reminder" of that meal-offering, because through it, its owner [who brought that sacrifice] is remembered for the good, [causing God] contentment.

(3) **To Aharon and his descendants** — *The High Priest [signified by "Aharon" here,] takes a portion [of that which remains of the meal-offering] first, without having to*

take part in the equal division of the meal offering, while [after this,] the ordinary priest [signified by "and his descendants" here,] takes his share in the equal division of the meal-offering (Torat Kohanim 2:112). [It is] holy of holies — for the priests. From the fire-offerings of the Lord — [i.e., that which remains from the meal-offering is holy of holies for the priests, in that] they must take their share in it only after מתנות האישים [i.e., only after the fistful has been scooped out and burnt, thereby becoming a fire-offering to God; before this, therefore, they must not partake of the meal-offering] (Torat Kohanim 2:113).

(4) **And if one brings [a meal-offering which was baked in an oven]** — *Namely: If a person says, "I hereby take upon myself the obligation to bring a meal-offering which is baked in an oven." And this verse teaches us that [in the case where one has undertaken such an obligation,] he may bring either [unleavened] loaves or [unleavened] wafers [for this type of meal-offering] (Torat Kohanim 2:115). The loaves are to be mixed up [בלולות] [with olive oil], while the wafers are to be anointed (משוחין) [with olive oil] (Torat Kohanim 2:117; Menachot 74b). Now, our Rabbis (Menachot 75a) differ regarding the anointing procedure (משיחה) [for the wafers]: Some say that the oil must be repeatedly smeared and smeared [on the wafers] until all the oil in the log [a volume of liquid] had been used up; for all meal-offerings required one log of [olive] oil. Others says, however, that [some off] the oil was smeared*

רש"י

קמץ ועלה בידו גרגר מלח, או קרט לבונה, פסולה. **אזפרתה.** הקמץ העולה לגבה הוא זכרון המנחה, שבו נזכר בעליה לטובה ולנחת רוח: (ג) **לאהרן ולבניו.** כהן גדול נוטל חלק בראש, שלא במחלקת, וההדייט במחלקת: קדש קדשים. היא להם: מאשי ה'. אין להם חלק בה, אלא לאחר מתנות האישים: (ד) **וכי תקרב וגו'.** שאמר: "הרי עלי מנחת מאפה תנור"; ולמד הכתוב, שיביא או חלות, או ריקין החלות בלולות והרקיין משוחין ונחלקו רבותינו במשיחתן: יש אומרים: 'מושחין וחוזר ומושחין עד שיכלה כל השמן שבלג, שכל המנחות טעונות לג שמן, ויש אומרים: 'מושחין במין כף יונית ושאר השמן נאכל בפני עצמו לכהנים'. מה תלמוד לומר "בשמן", "בשמן" שתי פעמים?

מִצַּת בְּלוּלַת בֶּשֶׂמֶן וְרִקְיָקִי מִצּוֹת מִשְׁחִים
בְּשֶׂמֶן: ס

fine flour mixed up with [olive] oil, or unleavened wafers anointed with [olive] oil.

RASHI

[on the wafer] in the form of a Greek “khi” [shaped like the Hebrew ג, see Rashi Exodus 29:2], while the remaining oil was eaten separately by the priests. [Now, the verse here says, “mixed up with oil ... anointed with oil.”] What does the repetition of the word

“oil” come to teach us? [It teaches us that for meal-offerings, oil used need not be only from the initial extract from the olives, but] may also be from the second and third extract out of the olives. The only case where the initial extract of oil is required, is the menorah, because regarding it, Scripture says (Exodus 27:20), שֶׁמֶן זֵית זָךְ, “clear olive oil.” (Torat Kohanim 2:118) And we have learnt the following in Tractate Menachot (76a): All meal-offerings which are baked before the קמיצה [scooping out] procedure, and consequently whose קמיצה must be performed by breaking the offering into pieces (see verse 6), all must be offered in [parcels of] ten loaves [regarding those about which Scripture says חלות, “loaves,” and parcels of] ten wafers, regarding those offerings about which Scripture says רִקְיָקִין, “wafers.”

רש"י

להכשיר שֶׁמֶן שְׁנֵי וּשְׁלִישֵׁי הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וְאֵין צָרִיךְ שֶׁמֶן רֵאשׁוֹן אֶלָּא לְמִנְחָה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ: "זָךְ". וְשֵׁנִינּוּ בְּמִנְחוֹת: כָּל הַמִּנְחוֹת הָאֵפוּיוֹת לְפָנֵי קַמִּיצָתָן וְנִקְמָצוֹת עַל יְדֵי פְתִיתָהּ, בְּלֵן בָּאוֹת עֶשֶׂר עֶשֶׂר חִלוֹת, וְהֶאֱמֹר בָּהּ: "רִקְיָקִין", בָּאָה עֶשְׂרֵה רִקְיָקִין:

PROPHETS Isaiah 44

ח לֹא תִדְחַלּוּן וְלֹא תִתְבַּרְוּן
חֲלָא מִבְּכֹן בְּשֶׁרְתֶךָ וְחֹוִיתִי
וְאַתּוֹן סְהַדִּין קְדָמִי הָאֵיתִי
ט עֲבָדֵי צְלָמִיָּא כְּלִהוֹן לְמָא וּפְלַחִיהוֹן

נביאים ישעיה פרק מד
ח אֶל-תִּפְחָדּוּ וְאֶל-תִּרְהוּ הֲלֹא מֵאֵז הַשְּׁמַעְתִּיךָ
וְהִגַּדְתִּי וְאַתֶּם עַדֵי הִישׁ אֱלֹהִים מִבְּלַעְדֵי וְאֵין צוּר
אֱלֹהִים בַּר מִנִּי וְלִית דְּתַקִּיף אֱלֹהִין דְּמִן קְדָמִי מִתְיַהֵב לֵה תְקוּף: ט עֲבָדֵי צְלָמִיָּא כְּלִהוֹן לְמָא וּפְלַחִיהוֹן

(8) Fear not and be not broken; did I not let you hear it from then, and I told [it] and you are My witnesses; is there a God besides Me? And there is no rock

RASHI

(8) **And be not broken** — Its interpretation is like חל. **Did I not let you hear it from then** — at Mount Sinai, that there is no god besides Me. **And you are My witnesses** — to this thing. **And there is no rock** — Targum Yonatan renders: And there is

רש"י
(ח) וְאֶל תִּרְהוּ. לְשׁוֹן אֶל תִּפְחָדּוּ: מֵאֵז הַשְּׁמַעְתִּיךָ. בְּהַר סִינַי שָׁאִין אֱלֹהִים מִבְּלַעְדֵי: וְאַתֶּם עַדֵי. בְּדָבָר הַזֶּה: וְאֵין צוּר. תְּרַגְמוּ יוֹנָתָן: וְלִית דְּתַקִּיף:

רש"י

דלא יִהְיוּ לְהוֹן וְסִדְדִּין אֲנֹן
בְּנִפְשֵׁיהֶן דְּלֹא חָזַן וְלֹא
יִדְעִין בְּדִיל דִּיתְפָּהֲתוּן: י מִן
עֲבַד דְּחֵלָא וְצִלְמָא אֲתִיד
בְּדִיל דְּלֹא לְהִנָּפֵחַ: יא הָא כֹּל
פְּלַחִיהוֹן יִבְהִתוּן וְאוּמַנִּין
עוּבְדָנִין מְבַנִּי אֲנָשָׁא יִתְכַנְסוּן
כְּלָהוֹן יְקוּמוּן יִתְבְּרוּן יִבְהִתוּן
כְּחָדָא: יב נִפְחָא מִבְּרִילָא
חֲצִינָא עֲבִיד וְנִפְחַ גּוֹר

בְּשִׁיחוּרֵין וּבְמִקּוּבֵין מִתְקִיף לֵהּ וְעֲבִיד לֵהּ בְּתִקּוּף חִילָה דָּאם יִכְפֹּן עֲבֹדָה וְלֹא יִיכּוּל לֹא יְהִי בֵּה חֵיל
וְאִם יִצְחִי וְלֹא יִשְׁתִּי מִיָּא יְהִי מְשֻׁלְחֵד: יג נְגַר אָעִין נְפִיץ בְּחוּטָא מָסַר לֵהּ בְּמִשְׁקוּלָתָא מְגַזִּי לֵהּ

בַּל־יִדְעֹתֶי: ט יִצְרֵי פֶסֶל כָּל־מִן תְּהוּ וְחַמּוּדֵיהֶם בַּל־
יֹעִילוּ וְעֵדֵיהֶם הֵמָּה בַּל־יֵרְאוּ וּבַל־יִדְעוּ לְמַעַן
יִבְשׁוּ: י מִי־יִצֵּר אֵל וּפֶסֶל נֹסֵף לְבַלְתִּי הוֹעִיל: יא הֵן
כָּל־חֲבֵרָיו יִבְשׁוּ וְחַרְשֵׁים הֵמָּה מֵאָדָם יִתְקַבְּצוּ כָּל־
יַעֲמָדוּ יִפְחָדוּ יִבְשׁוּ יַחַד: יב חֶרֶשׁ בְּרוּזִל מַעֲצָד וּפְעַל
בְּפִתָּם וּבְמִקְבּוֹת יִצְרָהוּ וּיְפַעֲלָהוּ בְּרוּעַ כְּחוֹ גַם־
רָעַב וְאִין כַּח לֹא־שְׂתָה מַיִם וַיַּעַף: יג חֶרֶשׁ עֲצִים

[i.e., strong one] I did not know [i.e., that I didn't make strong]. (9) Those who form idols all of them are in vain, and their treasures are of no avail, and they are their witnesses; they neither see, nor do they know, so that they be ashamed. (10) Who formed a god or molded an image, being of no avail? (11) Behold, all his fellows shall be ashamed, and they [who formed these gods] are [only] smiths — of man. Let all of them gather, let them stand, they shall fear, they shall be ashamed together. (12) The smith [makes] an axe, and he works with coal, and with sledge hammers he fashions it; and he made it with his strong arm; he is hungry, and he has no strength, he did not drink water and he becomes faint. (13) The carpenter stretched out a line, he beautifies it

RASHI

רש"י

no strong one. (9) **And they are their witnesses** — *The idols themselves are witnesses to the shame of their worshipers, for they neither see nor know, yet they worship them.* (10) **Molded** — *An expression of pouring [metal into a mold].* (11) **And they are smiths** — *Those who fashion them. Of man* — *[they are themselves only men.] surely their creation is [nothing but] vanity.*

(12) **The smith** — *a smith of iron. An axe* — *This is one of the tools of blacksmiths. And he works* — *the image.* בַּחֶם — *means, coals.* וּבְמִקְבּוֹת — *means a hammer. He fashions it* — *an expression of preparing. He is hungry* — *if the fashioner of the idol starves [“he has no strength”].* (13) **The carpenter** (*Literally, “wood-smith.”*) יתארהו — *means he*

(ט) וְעֵדֵיהֶם הֵמָּה. הַפְּסִילִים בְּעֲצָמָם הֵם עֵדִים עַל
בִּשְׁתַּת עוּבְדֵיהֶם. שְׂאִינָם לֹא רוֹאִין וְלֹא יוֹדְעִין, וְהֵם
עוּבְדִים לָהֶם: (י) נֹסֵף. לְשׁוֹן יִצְיָקָה. (יא) וְחַרְשֵׁים.
אוֹתָם יוֹצְרִים: מֵאָדָם. מְבַנִּי אָדָם, קֵל וְחֶמֶר
לִיצִירָתָם שְׁהוּא הַבֵּל: (יב) חֶרֶשׁ. שֶׁל בְּרוּזִל: מַעֲצָד.
אֲחֵד מְבִלֵי הַנִּפְחָיִם: וּפְעַל. הַפְּסֵל. בְּפִתָּם. גְּחָלִים:
וּבְמִקְבּוֹת. פְּטִישׁ: יִצְרָהוּ. מְכִינּוֹ: גַם רָעַב. אִם יִרְעַב
הַיּוֹצֵר הַפְּסֵל: (יג) חֶרֶשׁ. שֶׁל עֲצִים: יִתְאַרְהוּ. יִיפְהוּ:

נָטָה קֹוּ יִתְאַרְהוּ בְשֵׁרֵד יַעֲשֶׂהוּ בַּמְקַצְעוֹת וּבַמְחוּגָה
 יִתְאַרְהוּ וַיַּעֲשֶׂהוּ כְּתַבְנִית אִישׁ כְּתַפְאֶרֶת אָדָם
 לְשֵׁבֶת בַּיִת:
 בְּאֲזַמְלִיא וּבַנְצוּרִין מֵאֶחָד לָהּ
 וְעֵבֵד לָהּ כְּדַמוֹת גָּמֵר
 כְּתִשְׁבַּחַת אֶתְאָ אֶתְאָ לְמִתְב
 בְּבֵיתָא:

with a saw; he fixes it with planes, and with a compass he rounds it, and he made it in the likeness of a man, like the beauty of a man [but it can only] sit [in] the house.

RASHI

רש"י

beautifies it. בשרד — means with a saw.

בשרד. במשור: במקצעות. בלע"ז מיט דעם מאס

With planes — a corner measure. **And**

ווינקל: ובמחוגה. צירקיל בלע"ז: יתארהו: עושה

with a compass — Zirkel in German.

לו עגולים:

יִתְאַרְהוּ — means [here] he rounds it.

WRITINGS Proverbs 21

כתובים משלי פרק כא

ל לִית חֲכָמָא וְלִית בִּינָא
 וְלִית עֲצָתָא הֵיךְ דְּאַלְהָא:
 לא סוּסִיא מִתְקַן לְיוֹמָא
 דְּקָרְבָא וְלֹא אֵלֶּהָ הוּא
 פּוֹרְקָנָא: פֶּרֶק כֵּב א שְׂמָא
 טְבָא אֶתְבַּחַר מִן עוֹתִירָא
 סְגִיעָא וּמְכַסָּא וּמִן דְּהָבָא
 עֲרִימָא חֲזִי בִישְׁתָּא

ל אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לְנֶגֶד יְדוּהַ:
 לא סוּס מוּכָן לְיוֹם מַלְחָמָה וְלִידוּהַ הַתְּשׁוּעָה:
 כב א נִבְחַר שֵׁם מַעֲשֵׂר רֵב מִכֶּסֶף וּמִזָּהָב חֵן טוֹב:
 ב עֲשִׂיר וְרֵשׁ נִפְגְּשׁוּ עֲשֵׂה כָלֶם יְדוּהַ: ג עָרוּם וְרָאָה
 רָעָה וְיִסְתַּר (קרי וְנִסְתַּר) וּפְתִיִים עֲבָרוּ וְנַעֲנְשׁוּ:
 שְׁפִיר חֲסָדָא: ב עֲתִירָא וּמְסַכְנָא פִּגְעָן חַד בְּחַד וְתִרְוִיהוֹן אֵלֶּהָ בְּרָא אִינוּן: ג עֲרִימָא חֲזִי בִישְׁתָּא

21 (30) There is no wisdom nor understanding nor counsel against the Lord.

(31) The horse is prepared for the day of battle, but victory is of the Lord.

22 (1) A [good] name is to be chosen rather than great riches, and good favor rather than silver and gold. **(2)** The rich and the poor meet together — the Lord is the Maker of them all. **(3)** A prudent man sees the evil, and hides himself; but

RASHI

רש"י

21 (30) There is no wisdom — *No wise or understanding person is of account before the*

(ל) אֵין חֲכָמָה. אֵין בַּל חָכֶם וְנִבּוֹן חָשׁוּב לְנֶגֶד ה':

Lord. **22 (1) A good name is to be chosen.**

(א) נִבְחַר שֵׁם. טוֹב: מִכֶּסֶף וּמִזָּהָב. נִבְחַר חֵן טוֹב:

Rather than silver and gold — *good*

(ב) נִפְגְּשׁוּ. וְאֵם אֵין נוֹתֵן לוֹ כְּלוּם עוֹשֶׂה אוֹתָם

favor is to be chosen. **(2) Meet together** —

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲרָשִׁים לָזֶה עֲנִי וְלָזֶה עֲשִׂיר: (ג)

And if he gives him nothing, the Holy One,

עָרוּם רָאָה רָעָה. עֲנִשָּׂה שֶׁל עֲבָרָה: וְנִסְתַּר. וְאִינוּ

blessed be He, makes them anew, making [the poor] rich, and [the rich] poor. **(3) A prudent**

man sees the evil — *[i.e.] the punishment for transgression. And hides himself; — i.e.,*

ד עֵקֶב עֲנוּהַ יִרְאֵת יְדוּהַ עֶשֶׂר וְכִבּוֹד וְחַיִּים: וּמִטְשֵׁי וְשִׁבְרֵי עֲבָדִין וְחֶסְרִין
אָנוּן: ד עֵקֶב־א דְעֲנוּתְנִיתָא
דְחֻלְתָּא דִּי עוּתְרָא וִיקְרָא וְחַיִּי:

the thoughtless pass on, and are punished. (4) The result of humility, is the fear of the Lord, riches, honor, and life.

RASHI

רש"י

עובר: (ד) עֵקֶב עֲנוּהַ. בָּא יִרְאֵת ה' וְגו':
he does not transgress. (4) The result of humility — [is that] the fear of God, etc., comes.

Mishnah Bava Batra, chapter 4

משנה בבא בתרא פרק ד

(1) If a man sells a house [without further specification] the *yatziah* [i.e., annex, rooms which are connected to the house but were built from the outside, or rooms that are built into the width of the walls of the house] are not included with it, [in spite of the fact that for all practical purposes, it is little more than an appendage to the house, and] even though it

א המוכר את הבית, לא מכר היצייע ואף על פי שהיא פתוחה לתוכו, ולא את החדר שלפנים ממנו, ולא את הגג בזמן שיש לו מעקה גבוה עשרה טפחים. רבי יהודה אומר, אם יש לו צורת פתח, אף על פי שאינו גבוה עשרה טפחים, אינו מכור: ב לא את הבור, ולא את הדות, אף על פי שכתב לו עמקא ורומא. וצריך לקח לו דרך, דברי רבי

opens into the house, nor is an inside room [used primarily as a storage area, which is entered from inside the house], nor the roof, so long as it has a fence ten handbreadths high [since this makes it a separate structure]. Rabbi Yehudah says, If it has [anything in] the shape of a doorway, even though the fence is not ten handbreadths high it is not sold [with his house, since this also makes it a separate structure; the law does not follow Rabbi Yehudah]. (2) [The seller of a house does not sell with it] a well [dug in the ground of the house], or a cistern [stones piled in a circular fashion above the ground and sealed, so as to store in it larger quantities of water], even though he inserts [in the deed the words] “including the depth and the height” [i.e., the space below and above, since these are not parts of the house; unless he writes specifically, “from the depths of the earth to the heights of the sky”]. He [the seller] must, however, buy himself, [if required,] the right of way [to the well or cistern]. This is the opinion of Rabbi Akiva. The Sages, however, say

רבנו עובדיה מברטנורא

א המוכר את הבית. היצייע כמין חדר שעושין סביבות כותלי הבית מבחוץ. כמו שהיה במקדש דכתי' (מלכים א ו) והיצייע התחתונה. ויש שעושין אותה בעובי הכותל. ואף על פי שפתוח לבית ותשמישו בתוכו. אפילו הכי אינו מכור. והוא דהוי ד"א. אבל אי לא הוי ד"א לא חשיב. ונמכר עם הבית: ולא את החדר שלפנים. מן הבית. ואף על פי שהוא פתוח לבית ודריסתו עליו. בזמן שיש לו מעקה גבוה עשר. חשוב בפני עצמו ולא בטל לגבי בית: ר' יהודה אומר וכו'. ואין הלכה כר"י: ב בור. חפירה בקרקע: דות. בנין אבנים ע"ג קרקע עשוי כעין בור: אע"פ שכתב לו עומקא ורומא. לא קנה בור

that he need not buy the right of way [for, they maintain, that he interpreted the terms of sale strictly, and retained the right of way for himself]. Rabbi Akiva [however,] agrees that if the seller inserts [the words] “except these,” [which, strictly speaking, are superfluous, as the well and cistern are not automatically transferred with the house, therefore, he must mean the right of way and], he need not buy himself a right of way. If the owner of the house sells the well and/or cistern to another, Rabbi Akiva says that the purchaser need not buy a right of way to them [since the sale also

includes a route by which to reach them], but the Sages say that he must buy a right of way [the law follows Rabbi Akiva]. (3) If a man sells [without specification] a house, he [automatically] sells [with it] the door [for everything installed in the house is included in the sale], but not the key [because it is a movable object]; he sells [with it] a mortar [for pounding spices, etc.] fixed [in the ground] but not a movable one; he sells [with it] the base of a hand-mill but not the flour-basket, and not a stove or an oven [when not connected to the ground, since these are also movable. The principle is that the house includes fixtures, but not movable things]. If he says to the purchaser, “[I sell] the house and all its contents,” all the aforementioned are included in the sale [because, although movable, they more or less belong to the house and are not usually removed from it]. (4) If a man sells a courtyard he [automatically] sells the houses [open to the courtyard, and the] pits, ditches, and caves [within the houses], but not movable property. If, however, he says to the purchaser, “[I sell] it and all its contents,” all are included in the sale

רבנו עובדיה מברטנורא

ודות הואיל ותשמישן חלוק מן הבית. שאין עשויין אלא לשאוב מים. עד שיכתוב לו מארעית תהומא עד רום רקיעא: וצריך. המוכר: ליקח לו דרך. מן הלוקח לילך לבור ודות. דמוכר בעין יפה הוא מוכר. ולא שייר לעצמו כלום: והכ"א אינו צריך. דסברי מוכר בעין רעה הוא מוכר. וכשמכר הבית שייר לעצמו דרך שילך לבור ודות: בזמן שא"ל חוץ מאלו. חוץ מבור ודות. דתנאי שלא לצורך הוא. ולאטפויי דרך קאתי: מכרן לאחר. מכר הבור ודות לאחר. ושייר הבית לעצמו: ר' עקיבא אומר אין הלוקח צריך ליקח ממנו דרך. דמוכר בעין יפה מוכר. וכשמכר לו הבור והדות. דרך נמי מכר לו. והל' כר' עקיבא: ג המוכר את הבית. סתם: מכר את הדלת. שכל תשמישי הבית הקבועים בו בכלל הבית הם: אבל לא את המפתח. דמידי דמטלטל הוא: המכתשת. הקבועה בקרקע: האיצטרובל. עגול של עץ שעליו מעמידים הרחים וקבוע הוא: הקלת. אפרכסת שעושים סביב לרחיים לקבל הקמח הנטחן שלא יפול לארץ ומטלטל הוא: ולא את התנור ולא את הכירים. דמטלטלים הם. ואית ספרי' דגרסי מכר תנור מכר כירים ומיירי בקבועים ומחוברים בקרקע: הרי כולם מכורים. כל הני תשמישי דביתא אבל שאר מאני תשמישיתיה אינם מכורים. אפילו אמר וכל מה שבתוכה לא רבה אלא תשמישים המיוחדים לבית כגון מפתח וקלת וכיוצא בהן: ד מכר את הבתים. הפתוחים לחצר: ובורות שיחים ומערות. שבתוך

עקיבא. והכמים אומרים, אינו צריך לקח לו דרך. ומודה רבי עקיבא, בזמן שאמר לו חוץ מאלו, שאינו צריך לקח לו דרך. מכרן לאחר, רבי עקיבא אומר, אינו צריך לקח לו דרך. והכמים אומרים, צריך לקח לו דרך: ג המוכר את הבית, מכר את הדלת, אבל לא את המפתח. מכר את המכתשת הקבועה, אבל לא את המטלטלת. מכר את האצטרובל, אבל לא את הקלת, ולא את התנור, (ולא את הכירים). (מכר תנור, מכר כירים). בזמן שאמר לו, הוא וכל מה שבתוכו, הרי כלן מכורין: ד המוכר את החצר, מכר בתים, בורות, שיחין, ומערות, אבל לא את המטלטלין. בזמן שאמר לו,

[i.e., things used in the house, but not things stored in it like wheat or barley]. In either case, however [even if he said, “and all its contents,” since they are not included in the term “courtyard”], he does not sell a bath or an olive-press that may be in it. Rabbi Eliezer says, If a man sells a courtyard, he only sells the space of the courtyard [literally, “the air of the courtyard.” And in the case of real estate we do not say that the price is an indication, as in the case of movable property. The law does not follow Rabbi Eliezer]. (5) If a man sells an olive-press, [he automatically] sells with it the stone vat and the crushing stone [which crushes the olives, in preparation for the press]

and the beam supports [holding the press beam], but he does not sell the heavy press-planks [placed upon sacks of crushed olives to extract more oil] nor the wheel [used to lower the press onto the planks during the extraction process of the already crushed olives] nor the press beam [the first three items mentioned are intrinsic fixtures of the press; the others, though functional to the press, are not intrinsic fixtures of it]. If, however, he says to the purchaser, “[I sell] it and all its contents,” all these things are included in the sale. Rabbi Eliezer says, If a man sells an olive-press he includes the beam [since this is the most essential part of an olive-press]. (6) If a man sells a bath he does not [automatically] include either the planks [for hanging clothes] or the benches or the curtains. If he says to the purchaser, “[I sell to you] it and all its contents,” all these are included. In either case he does not sell the cisterns of water [that supply the water to the bath] nor the sheds for wood [used to heat the bath] [because these are not necessarily adjuncts of a bathhouse, and can be used for other purposes]. (7) If a man sells a town, he [automatically] includes the houses [and obviously the courtyards, which form part of the town space] the pits, ditches, and caves, the baths, the pigeon cotes, and the irrigated fields [gardens and orchards

היא וְכֹל מֵה שֶׁבְּתוֹכָהּ, הָרִי כֶּלֶן מְכוּרִין. בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף, לֹא מָכַר אֶת הַמֶּרְחֵץ וְלֹא אֶת בֵּית הַבַּד שֶׁבְּתוֹכָהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲצֵר, לֹא מָכַר אֶלָּא אַיִרָה שֶׁל חֲצֵר: הַ מּוֹכֵר אֶת בֵּית הַבַּד, מָכַר אֶת הַיָּם וְאֶת הַמַּמְלָל וְאֶת הַבְּתוּלוֹת, אֲבָל לֹא מָכַר אֶת הָעֵכִירִין וְאֶת הַגְּלָגֶל וְאֶת הַקְּוֶרָה. בְּזִמְנָן שְׁאָמַר לוֹ, הוּא וְכֹל מֵה שֶׁבְּתוֹכוֹ, הָרִי כֶּלֶן מְכוּרִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, הַמּוֹכֵר בֵּית הַבַּד, מָכַר אֶת הַקְּוֶרָה: וְ הַמּוֹכֵר אֶת הַמֶּרְחֵץ, לֹא מָכַר אֶת הַנְּסָרִים וְאֶת הַסַּפְסָלִים וְאֶת הַיּוֹלְאוֹת. בְּזִמְנָן שְׁאָמַר לוֹ, הוּא וְכֹל מֵה שֶׁבְּתוֹכוֹ, הָרִי כֶּלֶן מְכוּרִין. בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף, לֹא מָכַר אֶת הַמְּגוּרוֹת שֶׁל מִים וְלֹא אֶת הָאוֹצְרוֹת שֶׁל עֵצִים: זְ הַמּוֹכֵר אֶת הָעֵיר, מָכַר בְּתִים, בּוֹרוֹת, שִׁיחִין, וּמְעָרוֹת, מְרַחְצָאוֹת וְשׁוֹבְכוֹת, בֵּית הַבַּדִּין

רבנו עובדיה מברטנורא

הבתים ואף על גב דהמוכר בית לא מכר בור שיח ומערה. לגבי חצר מיהא בטלים הן: בין כך ובין כך. אפילו אמר כל מה שבתוכה לא מכר את המרחץ וכו' דאינן בכלל חצר: ר' אליעזר אומר וכו'. ואין הלכה כר"א: ה מוכר את הים. האבן שנותנים בתוכה הזיתים בשעת טחינתן: הממל. הרכב העליונה שבה מפרכים הזיתים: הבתולות. כלונסות של ארו שמועמידין בהם קורות בית הבד עכירין. נסרים כבדים שנותנים על האמתחות ששמים בהם הזיתים הכתושים כדי לכבשן: הגלגל. שמגלגל האבן ומכביד על הזיתים הכתושים להוציא שמן: ו הנסרים. לוחות שמושימין עליהם הבגדים: הספסלים. שיושבים עליהם. ויש גורסין ספסלים שנותנים בהם מים לרחוץ: וילאות. מסך כנגד הפתח. פירוש אחר אלונטיה שמסתפגין בה. ויש אומרים סיגר שמכסין בו הערוה כשיושבין במרחץ: מגורות של מים. בריכות השופכות מים למרחץ: אוצרות של עצים. שמחממין בו המרחץ: ז מוכר בתים. וכל שכן חצרות

belonging to the town], but not movable property. If, however, he used the words “it and all its contents,” even if there were cattle and slaves in it, they are all sold [including the slaves and animals]. Rabbi Shimon ben Gamliel says, If one sells a town he sells also the *santer* [the slave responsible for guarding the city.] (8) If a man sells a field he [automatically] includes the stones which are used in it [for building a fence] and the reeds which are used in it [for tying vines], and the produce which is still attached to the soil, and a clump of reeds occupying less than a *bet rova* [a quarter of a *kav*'s space, about 100 square cubits. This is too small to be reckoned as an independent field], and a watchman's hut which is cemented [(according to the version of the Bartenura,) i.e., cemented at the bottom], and a young [literally, not grafted] carob tree, and a young sycamore tree, [i.e., one not yet pruned]. (9) However, he does not include stones which

are not for use in the field, nor reeds which are not for use in the vineyard, nor produce which has been detached from the soil. If he uses the words “it and all its contents,” all these are sold with it. In either case, however, he does not sell a clump of reeds covering a *bet rova* [or more] [these having an independent existence of their own], nor a watchman's hut which is not cemented, [according to the version of the Bartenura,] nor a full grown [literally, grafted] carob, nor a cropped sycamore [sycamore trees are cropped to improve their growth]. Nor the well, nor the wine-press, nor the dovecote, whether in use or not in use [literally, desolate or inhabited], and [if he, the seller, requires] a right of way to them he must buy it [from the purchaser]. This is the opinion of Rabbi Akiva [who said that the seller sells in a liberal spirit, as above]. The

רבנו עובדיה מברטנורא

שחן עיקר העיר: בית השלחין. גנות ופרדסין השייכין לעיר אבל לא המטלטלין. מאני תשמישתא כגון מפתח. וקלת. וכיוצא בהן. וכל שכן שלא מכר חטי ושערי: הרי כולן מכורין. אפילו עבדים ובהמות דמטלטלי דניידי נינהו. וכ”ש חטי ושערי דהוו מטלטלי דלא ניידי: הסנטר. העבד הממונה לשמור העיר ואין הלכה כרשב”ג: ה האבנים. שהם לצרכה לעשות גדר: ואת הקנים. שקושרים בהם הגפנים: ואת מחיצת הקנים. קנים הרבה גדלים בקלח אחד כשהיא פחותה מבית רובע אז היא בטלה לגבי השדה: שומרה. סוכת שומרים המחוברת לקרקע בטיט את החרוב. בבחירתו שעדיין לא הורכב דכשמוקין מתגבר ומרכיבין אותו ויש לו שם בפני עצמו ולא בטיל לגבי שדה: ואת בתולת השקמה. בבחירתו קודם שחתכו ענפיה דכשמוקין קוצצים הענפים וגדלין הרבה במקומו וקריו סדן שקמה: ט לא מכר את מחית הקנים וכו’. שכל אלה חשובים כשדה בפני עצמן. לא מכר את הבור. אף על פי שמכר לו השד’ אין אלו מכורין: וצריך המוכר ליקח לו דרך מן הלוקח. לבוא לבור ולגת דמוכר בעין יפה מוכר

ובית השלחין, אבל לא את המטלטלין. ובזמן שאמר לו, היא וכל מה שבתוכה, אפלו היו בה בהמה ועבדים, הרי כלן מכורין. וכן שמעון בן גמליאל אומר, המוכר את העיר, מכר את הסנטר: ח המוכר את השדה, מכר את האבנים שהם לצרכה, ואת הקנים שבפנים שהם לצרכו, ואת התבואה שהיא מחוברת לקרקע, ואת מחצת הקנים שהיא פחותה מבית רבע, ואת השומרה שאינה עשויה בטיט, ואת החרוב שאינו מרכב, ואת בתולת השקמה: ט אבל לא מכר לא את האבנים שאינן לצרכה, ולא את הקנים שבפנים שאינן לצרכו, ולא את התבואה שהיא תלושה מן הקרקע. בזמן שאמר לו, היא וכל מה שבתוכה, הרי כלן מכורין. בין כך ובין כך, לא מכר לא את מחצת הקנים שהיא בית רבע, ולא את השומרה שהיא עשויה בטיט (כו) (כו), ולא את החרוב המרכב, ולא את סדן השקמה, ולא את הבור, ולא את הגת, ולא את השוכך, בין חרבין בין ישובין. וצריך לקח לו דרך, דבריו רבי עקיבא.

Sages, however, say that he is not required to do so [because, according to them, he interprets the terms of sale strictly]. Rabbi Akiva admits that if the vendor says to him, “[I sell you all] except these,” he need not buy a right of way [as otherwise the exception would be quite superfluous]. If he sells these things [without the field] to another, Rabbi Akiva says, He [the purchaser] has no need to buy a right of way to them [since the sale also includes a route by which to reach them], but

the Sages say, He has [to buy a right of way]. The above rule [that the well, etc., are not included in the field] applies only to a seller, but a donor is held to make all these part of the gift [because a donor usually gives in a liberal spirit]. If brothers divide an inheritance, one who takes possession of a field takes possession of all these things [because their object in dividing is to get entirely clear of one another]. One who seizes the property of a proselyte [who dies without Jewish issue, and whose property can be seized by the first comer], when taking possession of a field takes possession of all these things. If a man sanctifies his field [i.e., dedicates it to the Temple; see Leviticus 27:16] he sanctifies all these things [because he does so, generously]. Rabbi Shimon, however, says, If a man sanctifies his field he does not sanctify [all the things excluded in case of a sale, with the] except[ion of] the full-grown carob and cropped sycamore tree [since these draw their nourishment from the sanctified field].

רבנו עובדיה מברטנורא

כדפרישנא לעיל: **נותן את כולן**. ואפילו למאן דאמר מוכר בעין רעה מוכר. וצריך הלוקח ליקח לו דרך היבא דמכר לו אחד מכל אלו. ושייר השד' לעצמו. דוקא במוכר אמרינן הכי. משום דהוי לי הלוקח לאתנויי ולפרושי. וכיון דלא אתני איהו הוא דאפסיד. אבל גבי נותן שמקבל המתנה מתייבש לומר לנותן פרש לי מה שאתה נותן לי. לא אמרינן מדלא פירש איהו הוא דאפסיד. אלא אמרי' בעין יפה נתן וא"צ מקבל המתנה ליקח לו דרך. וכן נמי כל הני דאמרינן לעיל לא מכר לפי שאינן בכלל שדה ואפילו הני דאינן בכלל כל מה שבתוכ' כגון חרוב וסדן השקמה ובור וגת. אם נתן השדה מתנה נתן את כולן. משום דבעין יפה יותר מדאי הוא נותן: **זכו בשדה זכו בכולן**. אפילו בור וגת ושובך שבשדה. מפני שכל אחד זוכה בשלו ומסתלק מחברו מכל וכל: **החזיק בכולם**. ואף על גב דחרוב ושקמה לא בטילי לגבי שדה. הוו כשתי שדות ואין מיצר ביניהן דאם החזיק באחת מהן קנה חברתה: **הקדיש את כולן**. דמקדיש בעין יפה מקדיש: **לא הקדיש אלא את החרוב**. מכל הנך דאמרי' במתניתין גבי מכר לא מכר גבי הקדש נמי לא הקדיש. דדעת מקדיש כדעת מוכר. לבד מחרוב המורכב. וסדן השקמה. דאף על גב דבמכר לא מכר. בהקדש קדיש. וטעמא הואיל ומשדה הקדש קא ינקי:

Gemara Bava Batra 57b

גמרא בבא בתרא דף נז:

Rabbi Yochanan said in the name of Rabbi

אמר רבי יוחנן משום רבי בנאה בכל שותפין

Bana'ah, Joint owners of a courtyard can stop one another from using the courtyard for any purpose save that of washing [clothes, which may be done even if the other owner objects], since it is not fitting that daughters of Israel should expose themselves to public gaze, while washing [their laundry in a public place, such as a river]. It is written, “[The righteous one is] he that shuts his eyes from looking upon evil,” (Isaiah 33:15) and [commenting on this] Rabbi Chiyya bar Abba said, This refers to a man who does not look at women while they are washing [clothes]. How are we to understand this? If there is another road, [which would not pass in view of these women] then if [he does not take it] he is wicked [even if he shuts his eyes, because it is a duty to keep away from temptation]. If there is no other road, then how can he help himself? We may suppose that there is no other road, and even so, it is incumbent upon him to hide his eyes from them [by averting his gaze]. Rabbi Yochanan asked Rabbi Bana'ah [having mentioned Rabbi Bana'ah, the text includes a number of his sayings and doings], How [long should] the shirt of a *talmid chakham* [be]? So long that his flesh should not be visible beneath it [i.e., long enough to come down to his feet (since at that time trousers were not worn)]. How [long should] the outer garment of a *talmid chakham* [be]? So long that not more than a handbreadth of his shirt should be visible underneath. How should the table of a *talmid chakham* be laid? Two thirds [of its width] should be covered with a cloth [for use as a napkin and for placing upon it bread] and the other third should be uncovered, so that he may place the dishes and vegetables there [so that they should not soil the tablecloth], and the ring [by which the table was hung up when not in use,] should be on the outer side [i.e., opposite the diner. (In previous times, small individual tables were used for each person. After the meal, the tables were stored away by their rings)]. But has it not been taught that the ring should be inside [i.e., the part near the guests]? There is no contradiction. In one case [we suppose] there is a child at the table, [and then it should be outside, because otherwise the child may play with it and upset the table], and in the other, that there is no child. Or, if you like, I can say that in both cases [we suppose] there is no child, and still there is no contradiction; in one case [we suppose] there is a waiter at the table [and then it should be inside, because if it is outside, it may get in his way], and in the other, there is no waiter [and it should be outside, so as not to get in the way of the diners]. Or, if you like, I can say that in both cases [we suppose] there is a waiter, and still there is no contradiction: in the one case, we refer to the daytime [when the waiter can see the ring and avoid it, and therefore the convenience of the company can be considered by having it outside], and in the other, to the night. The table

מְעַכְבִּין זֶה אֶת זֶה חוּץ מִן הַכְּבִיסָה שְׂאִין דְּרַכָּן שֶׁל בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַתְּבֹזֹת עַל הַכְּבִיסָה. (ישעיה לג) וְעוֹצֵם עֵינָיו מֵרְאוֹת בְּרַע אָמַר רַבִּי חֵיִיא בַר אָבָא זֶה שְׂאִין מִסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים בְּשֹׁעָה שְׁעוֹמְדוֹת עַל הַכְּבִיסָה. הֵיכִי דְמִי אִי דְאִכָּא דְרַכָּא אַחֲרִיתִי רְשָׁע הוּא אִי דְלִיכָא דְרַכָּא אַחֲרִיתִי אָנוּס הוּא. לְעוֹלָם דְלִיכָא דְרַכָּא אַחֲרִיתִי וְאִפִּילוּ הֵכִי מַבְעִי לִיה לְמִינֵס נַפְשִׁיהּ. בְּעָא מִינִיהּ רַבִּי יוֹחָנָן מַרְבִּי בְּנָאָה חֲלוּק שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים כִּיְצַד. כָּל שְׂאִין בְּשָׂרוֹ נִרְאָה מִתְּחִתּוֹ. טְלִית שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים כִּיְצַד. כָּל שְׂאִין חֲלוּקוֹ נִרְאָה מִתְּחִתּוֹ טַפַּח. שְׁלֹחַן שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים כִּיְצַד. שְׁנֵי שְׁלִישֵׁי גְדִיל וְשְׁלִישֵׁי גְזָאֵי וְעֲלָיו קְעָרוֹת וְיִרְק וְטַבְעָתוֹ מִבְּחוּץ. וְהַתְּנִיא טַבְעָתוֹ מִבְּפָנָיִם. לֹא קָשִׁיא הָא דְאִיכָא יְנוּקָא הָא דְלִיכָא יְנוּקָא. וְאִי בְּעִית אִימָא הָא וְהָא דְלִיכָא יְנוּקָא וְלֹא קָשִׁיא הָא דְאִיכָא שְׂמַעָא הָא דְלִיכָא שְׂמַעָא. וְאִי בְּעִית אִימָא הָא וְהָא דְאִיכָא

of an *am ha'aretz* resembles a range-fire, with pots all around [because he puts the cloth and the bread in the middle and the dishes around them.] What is the sign of the bed of a *talmid chakham*? That nothing is kept under it, save sandals [i.e., winter shoes] in the summer and shoes in the rainy season. [Sandals were worn in the winter and shoes in the summer, and each was put away under the bed when not in use.] But the bed of an *am ha'aretz* is like a storeroom. [So many things are under it, including food which becomes prohibited to eat when slept upon.]

שְׁמָעָא וְלֹא קָשִׂיא הָא בִּימָמָא הָא בְּלֵילֵיא. וְשֵׁל עִם הָאָרֶץ דּוּמָה לְמַדוּרָה וְקַדְרוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתָהּ מִטָּה שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים כִּי צִד כָּל שְׂאִין תַּחְתֶּיהָ אֶלָּא סַנְדָּלִין בַּיּוֹמֹת הַחֹמָה וּמִנְעָלִין בַּיּוֹמֹת הַגְּשָׁמִים. וְשֵׁל עִם הָאָרֶץ דּוּמָה לְאוּצֵר בְּלוֹס:

זוהר ויקרא דף כ"ג ע"א

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר (אִיּוֹב ל) וְלֹא אָמַר אִיָּה אֱלוֹהִים עוֹשֵׂי נֹתָן וּמִירוֹת בְּלֵילָה. תָּא חֲזִי בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְעֵר רוּחַ צְפוֹן וְאַתְפְּלֵג לִילֵיא הָא אוֹקְמוּהָ דְּשִׁלְהוּבָא חַד נְפִיק וּבְטַש תַּחוּת גְּדַפּוּי דְּתַרְנַנְגּוּלָא וְאַקִּישׁ גְּדַפּוּי וְקֹאֲרִי וְהָוִיא שִׁלְהוּבָא בְּזִמְנָא דְּמִטִּי גְּבִיָּה וְאַתְעֵר לְקַבְּלֵיהָ אֶסְתַּכִּי בֵּיהּ וְאַזְדַּעְנֵעַ וְקֹאֲרִי וְאַסְתַּכִּי וְאַשְׁנַח בְּגִין וְקֹרָא דְּמֹאֲרִיָּה לְמַעַבְדַּ רְעוּתִיהָ וְקֹאֲרִי לוֹן לְבַנְי נְשָׂא וְעַל דָּא אֶקְרִי שְׂכּוּי אֶשְׁנַח. וְאַקִּרִי גְּבִין דְּאַתְעֵר בְּשִׁלְהוּבָא דְּגַבּוּרָה בְּסַטְרָא דְּגַבּוּרָה קָא אֶתְיִיא לְאַתְעֵרָא בְּעֶלְמָא כְּדִין אִינוּן בְּנֵי מַהִימְנוּתָא קְוִימִין וְהַבִּין גְּבוּרָה וְחֵילָא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל וּכְדִין אֶקְרִי רַנָּה דְּאוּרִייתָא וְעַל דָּא יְרִית דְּוֹד מְלַכּוּתָא הוּא וּבְנֵי לְעֶלְמִין וְלְדַרְי דְּרִין. וְכַד תַּרְנַנְגּוּלָא קֹאֲרִי וּבְנֵי נְשָׂא וּבְנֵי מִטִּי בְּעַרְסִיָּהּ וְלֹא מִתְעַרִי תַּרְנַנְגּוּלָא קֹאֲרִי לְבַתֵּר וְאָמַר מַה דְּאָמַר וְהָא אוֹקְמוּהָ. לְבַתֵּר בְּטַש בְּגְדַפּוּי וְאָמַר וּוִי לְפַלְגֵינִיא גְּזִיף דְּמֹאֲרִיָּה שְׂבָקָא דְּמֹאֲרִיָּה דְּלֹא אֶתְעֵר רוּחִיהָ וְלֹא אֶשְׁנַח לִיקְרָא דְּמֹאֲרִיָּה כַּד גְּהִיר יִמְכָּא כְּרוּזָא קְרִי עֲלֵיהָ וְאָמַר וְלֹא אָמַר אִיָּה אֱלוֹהִים עוֹשֵׂי נֹתָן וּמִירוֹת בְּלֵילָה לְסִייעָא לִיהָ בְּאִינוּן תּוֹשְׁבַתָּן וְלִמְהִי כְּלָא כְּסִייעָא תְּדָא. עוֹשֵׂי עוֹשְׁנֵי מַבְעֵי לִיהָ. מַהוּ עוֹשֵׂי אֶלָּא בְּשַׁעְתָּא דְּכַר נֶשׁ קָם בְּפַלְגוֹת לִילֵיא וְאַשְׁתַּדַּל בְּרַנָּה דְּאוּרִייתָא דְּרַנָּה דְּאוּרִייתָא לֹא אֶתְקְרִי אֶלָּא בְּלֵילֵיא. וְכַד אִיהוּ אֶשְׁתַּכַּח בְּאוּרִייתָא. כַּד גְּהִיר יִמְכָּא קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא וּכְנַסַת יִשְׂרָאֵל מִתְקַנֵּי לִיהָ בְּחַד חוּטָא דְּחַסַד לְאַשְׁתַּכַּח מַכְלָא וְלֹאֲנַהֲרָא לִיהָ בֵּין עֲלָאִין וְתַתְּאִין. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אֲנָא שְׂמַעְנָא דְּאָמַר רַבִּי אַבָּא הָאִי קֹרָא אִיָּה אֱלוֹהִים עוֹשֵׂי עוֹשֵׂה לִי מַבְעֵי לִיהָ מַהוּ עוֹשֵׂי אֶלָּא כְּמָה דְּאַמְרַת בְּשַׁעְתָּא דְּאִיהוּ קָם בְּפַלְגוֹת לִילֵיא וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא כַּד גְּהִיר יִמְכָּא אֶתְעֵר אֲבַרְהָם בְּהָוִיא חוּטָא דִּילֵיהָ דְּכַתִּיב בֵּיהּ (כְּרֹאשִׁית יד) אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּף נָעַל וְגוֹמַר וְקְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא וּכְנַסַת יִשְׂרָאֵל מִתְקַנֵּי לִיהָ וְעַבְדֵי לִיהָ כְּכָל יוֹמָא בְּרִיָּה תְּדָשָׁה תְּדָא הוּא דְּכַתִּיב אֱלוֹהִים עוֹשֵׂי וְהָא אוֹקְמוּהָ א"ל ו"ה. א"ל דָּא אֲבַרְהָם דְּכַתִּיב (בֵּיהּ) הָאֵל הַגְּדוֹל. ו' דָּא קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא. ה' דָּא כְּנַסַת יִשְׂרָאֵל וְדָא הוּא אֱלוֹהִים. וְאִינוּן עַבְדֵי לִיהָ לְכַר נֶשׁ וּמִתְקַנֵּין לִיהָ כְּכָל יוֹמָא וּבְגִין כַּד כְּתִיב עוֹשֵׂי כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים קמט) יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׁיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְדָאִי כַּד הוּא וְכָלָא חַד מְלָה:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sha'arei Kedushah, Part 2, Section 4

שערי קדושה חלק ב שער ד

The hypocritical flatterer belongs to one of the four categories of people who will not be received by the Divine Presence. This is because he belittles the honor of the Omnipresent by his flattery of the wicked. As it is written, "One who says to the wicked, 'You are righteous,' peoples will curse him; nations will abominate him." (Proverbs 24:24) Even if one flatters someone who is not wicked, it appears as though he fears and trusts in man, about which it is written, "Cursed is the one who trusts in man." (Jeremiah 17:5) And it is written, "for a flatterer will not come before Him." (Job 13:16) Our Rabbis, of blessed memory, related an incident involving King Yannai, whom the Sanhedrin flattered in a trivial matter, by not requiring him to stand at the time of judgment; Gavriel came and pressed them into the ground and they consequently died. Even when they flattered King Agrippas who was righteous, the enemies of Israel [a euphemism for Israel] incurred the punishment of annihilation. Our Rabbis, of blessed memory, said, "There are three whom the Holy One, blessed be He, hates: one who expresses one thing with his mouth and another thing in his heart ...." And they said, "Any person who has hypocrisy within him falls into hell, as it says, 'Woe to those who call good, evil and evil, good .... Therefore, as a tongue of fire consumes straw ...'." (Isaiah 5:20) And they said, "Any group that has hypocrisy within it, is as loathsome as a menstruant [who is impure], as it says, 'For the company of the hypocrite is desolate' ." (Job 15:34) And they said, "Any Torah scholar whose interior is not like his exterior is called an abomination." And they said, "Any person who has within him hypocrisy brings anger to the world, as it states, 'And the hypocritical of heart sets anger.' (Job 36:13) Furthermore, his prayer is abhorred."

החנף הוא מן ארבע כחות שאינן מקבלות פני שכינה לפי שמזלזל בכבוד המקום בהחניפו את הרשע וכמו שכתוב (משלי כד) אומר לרשע צדיק אתה יקבוהו עמים יזעמוהו לאמים. ואפילו שמחניף למי שאינו רשע הרי הוא כמתירא ובוטח באדם וכתוב (ירמיה יז) ארור הגבר אשר יבטח באדם וכתוב (איוב יג) לא לפני חנף יבא וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בעובדא דינאי המלך שהחניפו לו הסנהדרין בדבר מועט שלא העמידוהו בשעת הדין ובא גבריאיל וחבטן בקרקע ומתו. גם כשהחניפו לאגריפס המלך שהיה צדיק נתחייבו שונאיהן של ישראל בליה. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה שלשה הקדוש ברוך הוא שונאן המדבר אחד בפה ואחד בלב. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה כל אדם שיש בו חנופה נופל בגיהנם שנאמר (ישעיה ה) הוי האומרים לטוב רע וגו' לכן פאכול קש לשון אש וגו'. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה כל עדה שיש בה חנופה מאוסה כנדה שנאמר (איוב טו) כי עדת חנף גלמוד. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה כל תלמיד חכם שאין תוכו פברו נקרא תועבה. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה כל אדם שיש בו חנופה מביא אף לעולם שנאמר (שם לו) וחנפי לב ישימו אף ולא עוד אלא שתפלתו נמאסת וכו'.

Practical Law:**Rambam, Laws of Sacrifices, Chapter 1**

(1) Peace-offerings [*shelamim* — sacrifices] come from sheep, goats and cattle; from males and females; from fully grown [animals] and from young [animals]. Birds are not brought as peace-offerings. Young [animals]; are from eight days, until a complete year, [counted] from day to day [i.e., until the same calendar date the following year]. If it is a leap year [incorporating two months of *Adar*], it, is also, a leap year for the animal's age [i.e., the same calendar birthdate must arrive to complete the animal's first year, even though thirteen months have elapsed]. Full-grown [animals] among cattle, are until three complete years, [counted] from day to day. Among sheep and goats, [they are] until two complete years, from day to day. Older than this is considered too old, and may not be brought as a sacrifice. (2) Even though all sacrifices are acceptable from the eighth day onward, optimally, one should sacrifice only from the thirtieth day onward, with the exception of the firstborn, the Pesach sacrifice, and *ma'aser*, which, if one wishes to sacrifice them on the eighth day, he may do so.

הלכה

הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק א

א השלמים באים מן הכבשים ומן העזים ומן הבקר מזכרים ומנקבות מן הגדולים ומן הקטנים ואין העוף בא שלמים. הקטנים הם מכן שמונת ימים עד שנה תמימה מיום ליום. אם נתעברה שנה נתעברה לו והגדולים בבקר עד שלש שנים שלימות מיום ליום ובצאן עד שתי שנים שלימות מיום ליום יותר על זה הרי הוא זקן ואין מקריבין אותו; באף על פי שכל הקרבנות בשרין מיום השמיני והלאה אין מקריבין לכתחלה אלא מיום שלשים והלאה חוץ מן הבכור ומן הפסח ומן המעשר שאם רצה להקריבן בשמיני לכתחלה מקריב:

VAYIKRA FOR THURSDAY

TORAH

ויקרא ליום חמישי

תורה

כיון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

ה ואם מנחה על המנחה קרבנך סלת ה ואם מנחתא על מסריתא

(5) And if a pan-fried meal-offering is your sacrifice, it must be [made] of fine

RASHI

(5) And if a pan-fried meal-offering [is your sacrifice] — *Namely: If a person says, "I hereby take upon myself the obligation to bring a מנחת מחבת, a pan-fried meal offering."* [A מחבת] was a vessel in the Holy

Temple, in which [certain] meal-offerings were baked in oil upon the fire. This vessel is not deep, but rather, shallow. And therefore, meal-offerings made in it were hard, for since the pan was shallow, [the oil spread thin and consequently,] the fire consumed the oil [causing the

רש"י

(ה) ואם מנחה על המנחה. שאמר: "הרי עלי מנחת מחבת", וכלי הוא שהיה במקדש שאופן בו מנחה על האור בשמן, והפלי אינו עמק, אלא צפה, ומעשי המנחה שבתוכו קשין, שמתוך שהיא צפה,